
УЧЕБНИК

ПО ХИМИЯ

ЗА КАНДИДАТ-СТУДЕНТИ

ПО МЕДИЦИНА, СТОМАТОЛОГИЯ И ФАРМАЦИЯ

ОРГАНИЧНА ХИМИЯ

Авторски колектив
от катедра „Химия и биохимия“
при Медицински университет – София

РЕГАЛИЯ 6

На вниманието на кандидат-студентите по медицина, стоматология и фармация се предлага учебник за подготовка по органична химия, написан от дългогодишни и опитни преподаватели към Катедра „Химия и биохимия“ в МУ – София. Авторите са събрали на едно място и в достатъчен обем необходимия за конкурсния изпит материал по органична химия, разпръснат иначе в множество учебници. Учебникът ще бъде полезен при решаването на логически задачи. Научният редактор се е постарал, доколкото е възможно, темите да са максимално съобразени с условията на задачите за конкурсния изпит по химия, публикувани в разпространявания от Ректората на МУ – София, „Сборник от задачи за кандидатстудентски изпит по химия“. За целта той е допълвал, където трябва, материала с подходящи примери.

Искрено вярвам, че учебникът ще бъде ценно помагало и за чуждестранните кандидат-студенти в МУ – София, преминаващи подготовка по химия в нашата Катедра.

Проф. д-р *В. Митев*, дбн,
ръководител на Катедра „Химия и биохимия“
към Медицинския факултет при МУ – София

Регалия 6
тел. **979-38-42**
www.regalia6.com
e-mail: **regalia@abv.bg**

Трето преработено издание

Научен редактор Мариан Николов

© Мариан Николов, Радка Томова, Иван Иванов, Цонка Цанова,
Мариана Матова, Мария Георгиева, Стефан Петров, 2004 г., 2016 г., 2022 г.

© „Регалия 6“, 2004 г., 2016 г., 2022 г.

ISBN 978-954-745-356-2

Щастието помага само на подготвения ум.
Луи Пастър

ПРЕДГОВОР КЪМ ТРЕТОТО ИЗДАНИЕТО

През 2022 г. кандидатстудентските изпити за МУ - София се проведоха по нов начин, в съгласие с излезлия през 2021 г. нов „Сборник с примерни тестови въпроси и задачи по химия и биология за кандидат-студенти“ на Медицински университет – София. Това наложи преработка и допълване на изданието с подходящи примери на темите по органична химия.

Целта на учебника е да помогне на кандидат-студентите по медицина, дентална медицина и фармация при решаването на тестовите въпроси от затворен и отворен тип, както и на новия тип задачи.

София, 2022 г.

От редактора

ПРЕДГОВОР

Настоящият учебник е продължение на издадения вече „Учебник по химия за кандидат-студенти. Обща и неорганична химия“. Включва теоретичен материал по органична химия и е предназначен за подготовка на кандидат-студентите по медицина, стоматология и фармация. Написан е въз основа на одобрените от МОН учебници по „Химия и опазване на околната среда“ за гимназиалния курс, като са взети предвид изискванията за кандидатстудентските изпити по химия в медицинските университети в страната. Заедно с вече излезлия „Учебник по химия за кандидат-студенти. Обща и неорганична химия“ заместват многото гимназиални учебници, всеки от които дава необходими, но недостатъчни знания. По този начин авторите желаят да помогнат на кандидат-студентите, като им предлагат всичко необходимо, за да се справят успешно с кандидатстудентския изпит. От тях се изисква да развият тема и да решат няколко сравнително трудни логически задачи върху материал от неорганична и органична химия в изпитна обстановка. Не трябва да се забравя, че строго разграничаване на задачите на чисто неорганични и органични не е възможно. Много често примерите, използвани в общата и неорганична химия, са взети от подходящи места в органичната химия и обратно. Това означава, че подготовката наистина трябва да е всеобхватна и задълбочена.

Друга цел на учебника е да подпомогне чуждестранните кандидат-студенти към МУ – София. В рамките на подготвителния курс те трябва да придобият достатъчно

познания по химия на български език, за да издържат изпитния тест. Тези знания ще са им от полза и като студенти – първокурсници, за да се справят по-лесно с предмета химия, който е основа на други дисциплини, изучавани в Медицинския университет.

Авторският колектив, както и на учебника по обща и неорганична химия, е от преподаватели в Катедра „Химия и биохимия“ в Медицинския факултет на МУ – София, с дългогодишен опит в преподаването и оценяването по химия. Авторите споделят горепосочената мисъл на Луи Пастър – професор по химия, с основополагащ принос в областта на медицината, наречен „благодетел на човечеството“. Ние вярваме, че кандидат-студентите, които подготвят достатъчно ума си, ще се поздравят с успех и впоследствие ще бъдат наши студенти – медици, стоматолози и фармацевти, с които ще поемем заедно по нелекия път на познанието!

София

Авторите

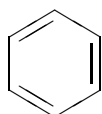
ТЕОРИЯ ЗА СТРОЕЖА НА ХИМИЧНИТЕ СЪЕДИНЕНИЯ. СТРУКТУРНА ТЕОРИЯ

КЛАСИФИКАЦИЯ И НАИМЕНОВАНИЯ НА ОРГАНИЧНИТЕ СЪЕДИНЕНИЯ

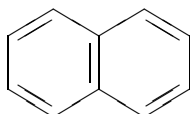

Огромното многообразие на органичните съединения се дължи на способността на въглеродния атом да образува най-разнообразни вериги чрез ковалентни прости σ -връзки и сложни π -връзки.

Според съвременната класификация органичните съединения се делят на две големи групи: **ациклени (алифатни, мастни)** и **циклени (пръстенни)**. В зависимост от съдържанието на прости и сложни връзки в молекулите на тези основни групи съединения те се делят на **наситени** – само с прости връзки, и **ненаситени** – съдържащи и сложни двойни или тройни връзки. Пръстенните съединения от своя страна се делят на **карбоциклени** и **хетероциклени**. Първите съдържат в пръстена само въглеродни атоми, а вторите съдържат още и азотни, серни или кислородни атоми. Карбоциклените съединения се делят на **ароматни**, съдържащи едно или повече бензенови ядра, и **алициклени** – несъдържащи бензенови ядра.

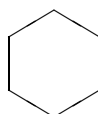

бензен

нафтален

а)

циклохексан

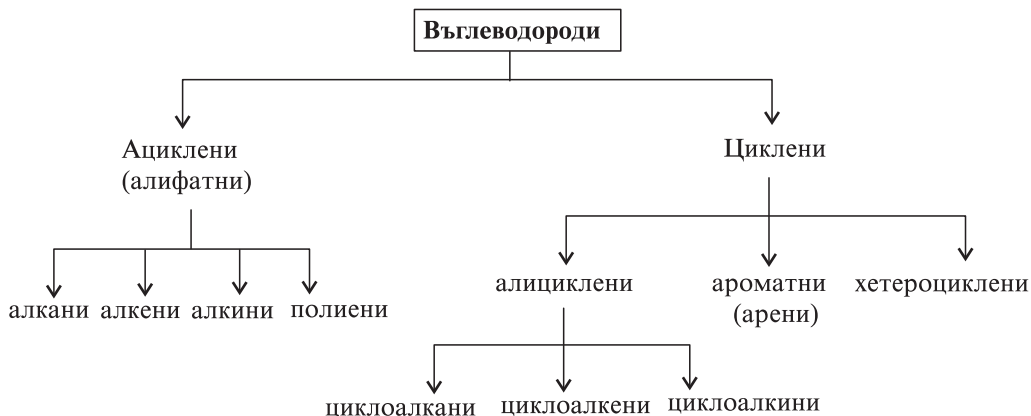
циклопентан

б)

Фиг. 1. Пръстенни съединения: а) ароматни; б) алициклени

Всяка от изброените групи органични съединения се класифицира по-нататък въз основа на съдържащите се специфични атомни групи с определен химичен характер, наречени още **функционални групи**. Най-простите представители на органичните съединения са тези, изградени от въглерод и водород – наречени **въглеводороди**. Те са най-простите по състав органични съединения. Изградени са само от въглеродни и водородни атоми. Всички останали органични съединения могат да се разглеждат като произлезли от тях. Като се заместват водородни атоми със съответни функционални групи, се получават **производни на въглеводородите**. Всички органични съединения могат да бъдат разгледани като съставени от някакъв въглеводороден остатък + функционална група.

Въглеводородите и техните производни с една и съща функционална група образуват **хомоложни редове**. Това са дълги редове от вещества, в които два последователни члена се различават с една метиленова група: >CH_2 . Членовете на един хомоложен ред се наричат **хомолози**. Те имат сходен строеж и химични свойства, а физичните им свойства се променят плавно с нарастване на молекулната им маса.

Класификация на въглеводородите

Алкани

Това са наситени въглеводороди, парафини. При тях всеки С-атом е свързан с четири прости σ -връзки с други атоми. Наименованието **парафини** произлиза от латинското „*parum affinis*“ – малко сродство, т.е. с малка химична активност.

Алканите образуват хомоложен ред с обща формула $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$, където $n = 1, 2, 3, \dots$

CH_4 **метан**

C_2H_6 или $\text{CH}_3\text{—CH}_3$ **етан**

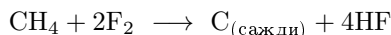
C_3H_8 или $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—CH}_3$ **пропан**

C_4H_{10} или $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—CH}_2\text{—CH}_3$ **бутан**

C_5H_{12} или $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—CH}_2\text{—CH}_2\text{—CH}_3$ **пентан**

C_6H_{14} или $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—CH}_2\text{—CH}_2\text{—CH}_2\text{—CH}_3$ **хексан**

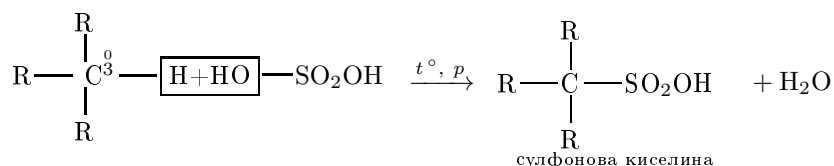
Бромирането протича аналогично, но по-бавно. Флуорни производни не могат да се получат пряко от F_2 и алкан, защото флуорът е много активен и разлага с взрив алканите:

По тази причина за получаване на флуорни производни се използват други методи. Йодни производни не се получават директно, поради слабата активност на йода, а по други методи (виж темата „Халогенопроизводни“).

2. Със сярна киселина (сулфониране)

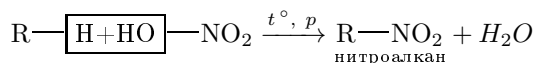
Реакцията се провежда при висока температура с димяща H_2SO_4 . Най-лесно протича при $\overset{0}{3}$ или $\overset{0}{2}$ въглеродни атоми, като водородните атоми се заместват със сулфогрупа ($-SO_2OH$):

Получените съединения се наричат сулфонови киселини. Използват се за получаване на повърхностно активни вещества.

3. С азотна киселина (нитриране)

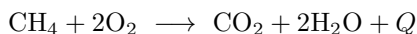
Реакцията се провежда с 12% HNO_3 при нагриване и под налягане.

Заместителните реакции протичат най-лесно при третичен въглероден атом, по-трудно при вторичен и най-трудно при първичен: правило при ВРЗ.

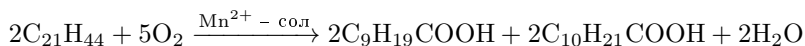
4. С кислород (окисление)

При ниски температури алканите са устойчиви дори и при наличие на силни окислителни. При по-висока температура те се запалват и се получават CO_2 и H_2O .

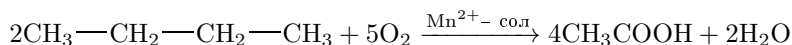

Реакцията е силно екзотермична.

Ако окислението се проведе при сравнително ниска температура и в присъствие на катализатори, се получава смес от карбоксилни киселини (направлявано окисление):

Аналогично при пряко каталитично окисление с Mn^{2+} -соли от бутан може да се получи ценната за практиката оцетна киселина:

5. Крекинг-процеси

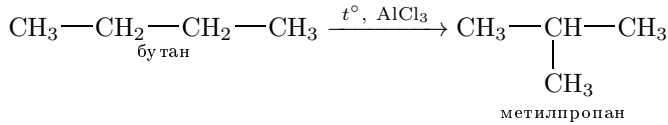
Това са химични процеси, при които от висши алкани при нагриване ($450-650^\circ C$) или наличие на катализатори се разкъсва C-веригата и се получава смес от алкани

и алкени:

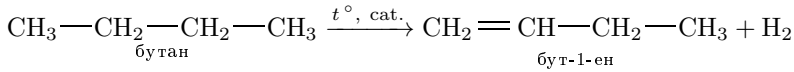

Освен обикновеният *термичен крекинг*, може да се приложи и *каталитичен крекинг* (протича при 400 – 500°C с природни или синтетични алумосиликати), при който протичат и други промени на изходните алкани, като:

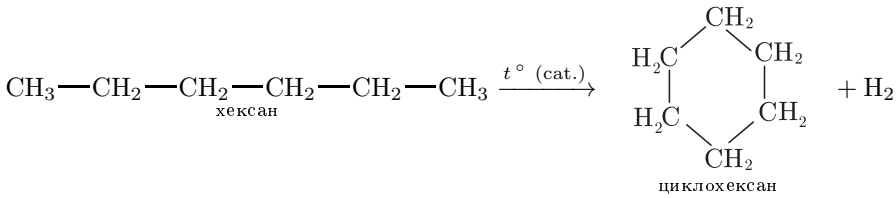
а) изомеризиране при нагряване в присъствие на природни алумосиликати или $AlCl_3$:

б) дехидрогениране:

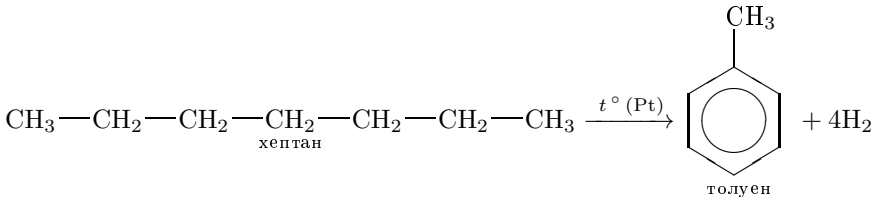
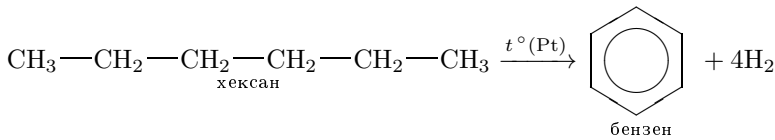

в) циклизация – засяга най-вече алкани с права верига от 6- и 7-въглеродни атома:

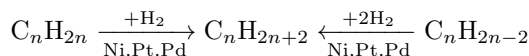
По тази реакция от хептан се получава метилциклохексан.

г) дехидроциклизация (риформинг процес) – много често образуването на шестатомни пръстени е съпроводено с по-дълбоко дехидрогениране до ароматно съединение:

ПОЛУЧАВАНЕ

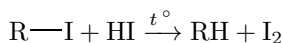
1. От ненаситени въглеводороди (алкени, алкини) с водород при нагриване, под налягане и в присъствие на катализатор (Ni, Pt, Pd):

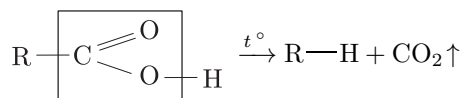
2. Редукция на халогенопроизводни на алканите с водород (в момента на получаване от $Zn + 2HCl$):

или

3. От карбоксилни киселини чрез декарбоксилиране:

4. Синтез на Вюрц

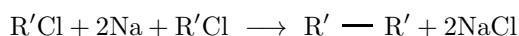
От халогенопроизводни на алкани и метален натрий при слабо загриване ($30-33^\circ\text{C}$) в среда от безводен етер:

Този метод се прилага и при различни халогеноалкани:

При тези случаи винаги се получават странични продукти ($R'-R'$ и $R''-R''$, с което добивът на желания продукт ($R'-R''$) значително намалява. Трите продукта $R'-R''$, $R'-R'$, $R''-R''$ се получават с добив по около една трета.

и

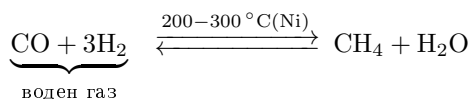
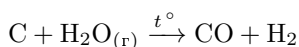

Ако трябва да се получат парафини с нечетен брой въглеродни атоми или с разклонена верига, получаването на странични продукти по метода на Вюрц е неизбежно.

5. При преработка на нефт

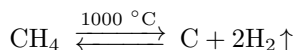
Получават се бензин, керосин, мазут, които са смес от наситени въглеводороди.

Методи за получаване на метан

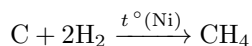

Метан се получава и при директен синтез от въглерод и водород: $C + 2H_2 \xrightleftharpoons{1200\text{ }^\circ\text{C}} CH_4$.

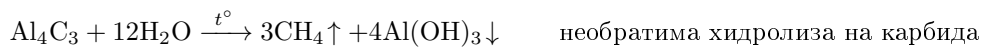
Този метод не се прилага за промишленото получаване на метан, защото при $1000\text{ }^\circ\text{C}$ CH_4 се разлага до сажди и водород и добивът е само 1,25%.

Същият пряк синтез в присъствието на катализатор Ni протича при $500\text{ }^\circ\text{C}$:

За лабораторни цели метан се получава от алуминиев карбид и вода при нагряване:

Алканите се използват в синтетичната органична химия. Намират приложение в медицината, например: течен парафин, вазелин, анестетици (циклоалкани). Съществуват висши алкани, които имат токсичен и канцерогенен ефект.

АЛКЕНИ

Алкените са въглеводороди в чиито молекули два от въглеродните атоми са свързани с двойна връзка. Тяхната обща формула е C_nH_{2n} , т.е. молекулите им съдържат по два водородни атома по-малко от алканите със същия брой въглеродни атоми. Алкените са ненаситени въглеводороди. Наричат се още **олефини** (наименование, дадено от холандския химик Гутри, защото при взаимодействие на етен с хлор се получава масловидна течност, 1,2-дихлороетан, $ClCH_2CH_2Cl$). Самият етен е бил наречен „маслороден газ“ – „gas olefiant“).

ХОМОЛОЖЕН РЕД И НАИМЕНОВАНИЯ

Най-простият алкен е етенът. Хомоложният ред на алкените е следният:

C_2H_4 етен (етилен)

C_3H_6 пропен (пропилен)

C_4H_8 бутен (бутилен)

C_5H_{10} пентен (пентилен)

C_nH_{2n} алкен

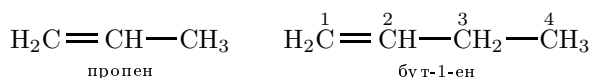
Наименованията на алкените се образуват от тези на алканите със същия брой въглеродни атоми в молекулата, като наставката **-ан** се заменя с **-ен**. Когато е необходимо, с цифра след названието се посочва след кой въглероден атом е двойната връзка. Номерирането на въглеродните атоми във въглеродната верига започва от този край, до който двойната връзка е по-близо. При алкените с разклонена верига най-напред се определя главната верига, която задължително трябва да включва двойната връзка. Заместителите (въглеводородните остатъци) се отбелязват по азбучен ред, като с цифри отпред са посочени местата им в главната верига.

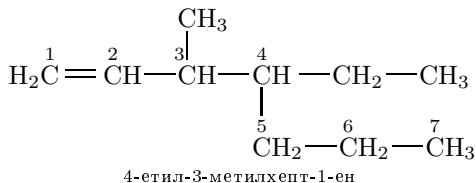
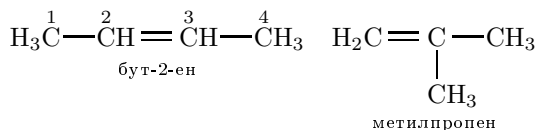
ИЗОМЕРИЯ

Етенът и пропенът нямат изомери. При следващите хомолози може да съществуват два вида *структурна изомерия*:

1. Верижна изомерия

Например 1-бутен и метилпропен са верижни изомери:

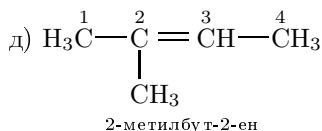
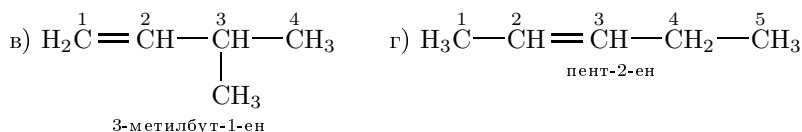
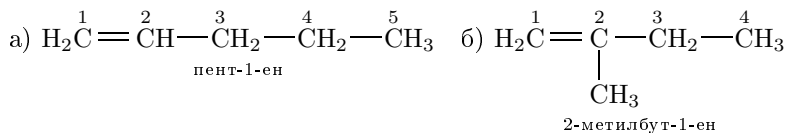

2. Позиционна изомерия (изомерия по място)

В зависимост от мястото на двойната връзка във въглеродната верига (двойната връзка е функционалната група на алкените). Например бут-1-ен и бут-2-ен са позиционни изомери.

Структурни изомери на пентена:

В този пример верижни изомери са а), б) и в), съответно г) и д). Позиционни изомери са а) и г), съответно б) и д).

При алкените може да се реализират и два вида *пространствена изомерия*:

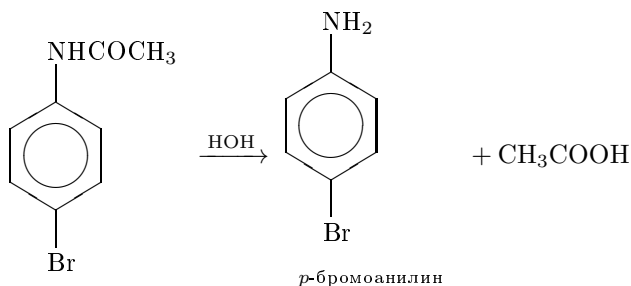
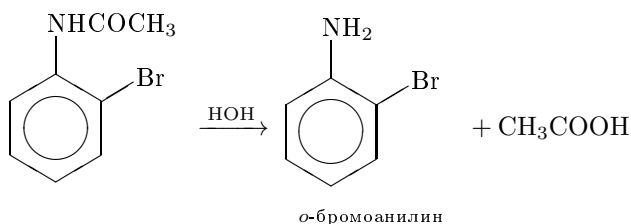
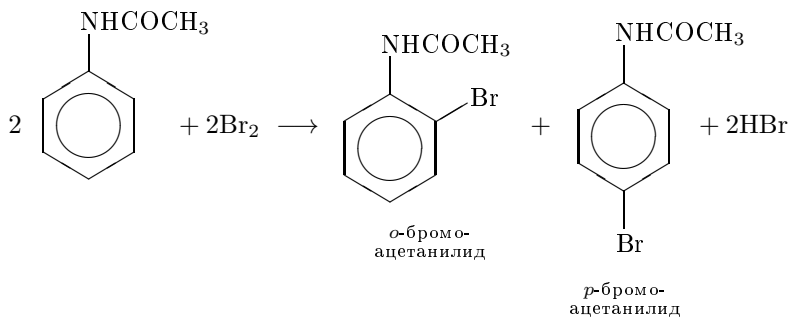
1. Геометрична (цис-транс) изомерия

Тя се определя от различното разположение на заместителите спрямо равнината на двойната връзка (равнината на π -връзката), перпендикулярна на равнината на σ -връзките, например цис-транс изомерия при 2-бутена:

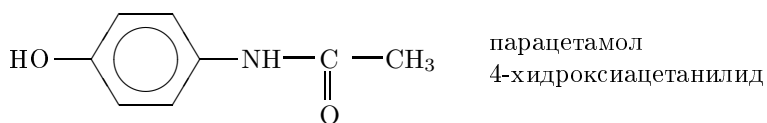
Пунктирът е проекция на двойната връзка (перпендикулярна на равнината на листа). Равнината на сигма-връзките е в равнината на листа.

Ако се действа на ацетанилид с бром, се получават монобромни производни:

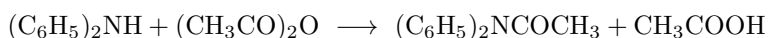
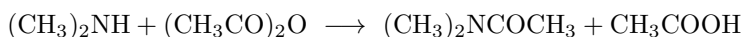
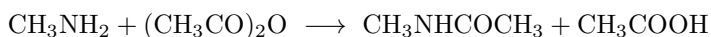

Ацетанилидът някога е използван като антипиретик (за понижаване на температурата) под наименованието антифебрин. Отхвърлен е поради токсичност.

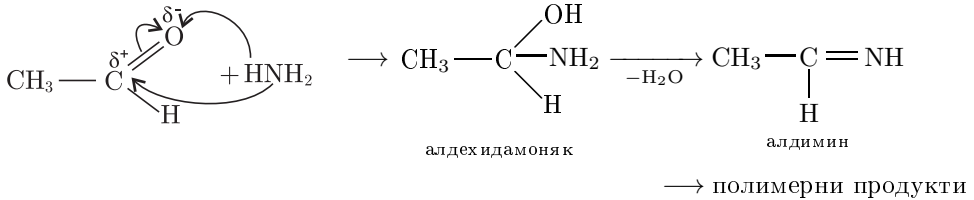
Днес широко се използва следното негово производно:

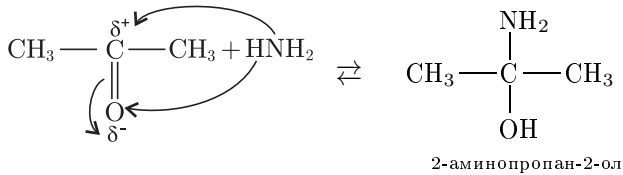
Ацетилиране на други амини:

4. Присъединяване на амоняк

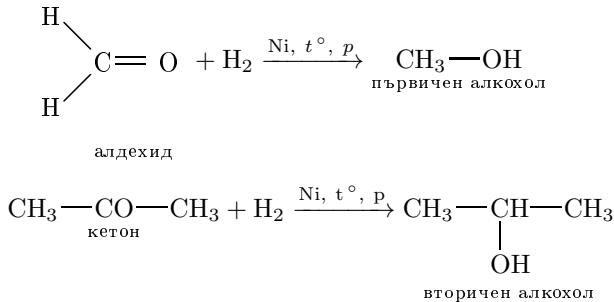

Ацетонът също присъединява амоняк:

5. Редукция (хидрогениране)

Редукцията на алдехиди и кетони като процес на хидриране (присъединяване на молекулен водород) се извършва в присъствие на катализатор Ni и води до получаване на първични и вторични алкохоли:

Окисление

Окислението на алдехиди и кетони води до получаване на карбоксилни киселини. Алдехидите се окисляват много лесно от слаби (меки) окислителни и се получават киселини със същия брой C-атоми. Кетоните се окисляват само от силни окислителни, при което въглеродната верига се разкъсва и се получава смес от карбоксилни киселини с по-малък брой C-атоми.

Ако към мравчен алдехид в епруветка се прибави амонячен разтвор на Ag_2O и сместа се загрее, по стените на епруветката се отделя на тънък слой елементно Ag („сребърно огледало“). Мравченият алдехид се окислява до мравчена киселина, която в условията на реакцията продължава да се окислява (до CO_2 и H_2O):

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор.....	3
ТЕОРИЯ ЗА СТРОЕЖА НА ХИМИЧНИТЕ СЪЕДИНЕНИЯ. СТРУКТУРНА ТЕОРИЯ (Мариана Матова)	5
Класификация и наименования на органичните съединения.....	5
Алкани.....	6
Алкени.....	7
Алкини.....	8
Арени.....	8
Структурна теория	10
Стереохимична теория за въглеродния атом	11
Електронна теория за строежа на органичните съединения – електронно-орбитални модели	13
Хибридизация на атомните орбитали на въглерода	14
sp^3 -Хибридизация (тетрагонална).....	15
sp^2 -Хибридизация (тригонална).....	15
sp -Хибридизация (дигонална).....	15
Изомерия на органичните съединения	16
Структурна изомерия	16
Пространствена изомерия.....	18
АЛКАНИ (Мария Иванова).....	21
Хомоложен ред и наименования	21
Изомерия	22
Строеж.....	25
Свойства.....	25
Физични свойства.....	25
Химични свойства	26
Заместителни реакции	26
Получаване.....	29
Методи за получаване на метан.....	29
АЛКЕНИ (Мариан Николов).....	31
Хомоложен ред и наименования	31
Изомерия	31
Строеж.....	33
Свойства.....	35
Физични свойства.....	35
Биологично действие.....	35

Химични свойства	35
Присъединителни реакции	35
Окисление	38
Каталитично алкилиране на бензен	40
Получаване	40
АЛКИНИ (Стефан Петров)	42
Хомоложен ред и наименования	42
Изомерия	43
Строеж	43
Свойства	44
Физични свойства	44
Химични свойства	45
Присъединителни реакции	45
Заместителни реакции	47
Окисление	48
Разлагане (деструкция)	48
Получаване	49
АРЕНИ (АРОМАТНИ ВЪГЛЕВОДОРОДИ) (Мариан Николов)	51
Хомоложен ред и наименования	51
Изомерия	52
Строеж	53
Свойства	55
Физични свойства	55
Биологично действие	56
Химични свойства	56
Заместителни реакции	56
Присъединителни реакции	59
Окисление	60
Получаване	60
Ориентиращо влияние на заместителите в ароматното ядро	62
Заместители от I род	62
Алкилови групи	62
Халогенни елементи	62
Хидроксилна група	63
Аминогрупа	63
Заместители от II род	63
Нитрогрупа	63
Сулфогрупа	64
Алдехидна и кетонна група	64
Карбоксилна група	65
ХАЛОГЕНОПРОИЗВОДНИ НА ВЪГЛЕВОДОРОДИТЕ	
(Цонка Цанова)	66
Класификация и наименования	66

Изомерия	67
Строеж	68
Свойства	69
Физични свойства	69
Биологично действие	69
Химични свойства	69
Заместителни реакции	69
Реакции на елиминирание	71
Взаимодействие с метали	71
Горене	72
Получаване	72
ХИДРОКСИЛНИ ПРОИЗВОДНИ НА ВЪГЛЕВОДОРОДИТЕ (Мариан Николов)	74
Класификация и наименования	74
Изомерия	77
Строеж и реакционна способност	78
Свойства	81
Физични свойства	81
Химични свойства	82
Получаване	89
Получаване на алкохоли	89
Получаване на фенол	90
АМИНИ (Цонка Цанова)	92
Класификация и наименования	92
Изомерия	94
Строеж	94
Свойства	95
Физични свойства	95
Химични свойства	96
Основни свойства на амините	96
Заместителни реакции в бензеновото ядро на ароматните амини	98
Окисление	101
Горене	101
Получаване	101
КАРБОНИЛНИ ПРОИЗВОДНИ НА ВЪГЛЕВОДОРОДИТЕ. АЛДЕХИДИ И КЕТОНИ (Мариана Матова)	104
Класификация и наименования	104
Изомерия	106
Строеж	107
Свойства	108
Физични свойства	108
Химични свойства	108

Присъединителни реакции	109
Окисление	111
Горене	113
Полимеризация	113
Поликондензация	113
Реакции, засягащи въглеродородния остатък	114
Получаване	115
КАРБОКСИЛНИ ПРОИЗВОДНИ. ПРОИЗВОДНИ НА КАРБОКСИЛНИТЕ КИСЕЛИНИ (Иван Иванов)	118
Карбоксилни киселини	118
Класификация и наименования	118
Изомерия	120
Наситени мастни монокарбоксилни киселини	121
Строеж	121
Физични свойства	123
Химични свойства	124
Получаване	128
Ненаситени мастни монокарбоксилни киселини	129
Ароматни карбоксилни киселини. Бензоена киселина	130
Строеж	131
Свойства	131
Дикарбоксилни киселини	133
Мастни дикарбоксилни киселини	134
Ароматни дикарбоксилни киселини	134
Производни на карбоксилните киселини	135
Соли	135
Естери	135
Киселинни амиди	137
Нитрили	138
Хидроксикарбоксилни киселини	139
Мастни хидроксикарбоксилни киселини	139
Ароматни хидроксикиселини. Салицилова киселина	141
АМИНОКАРБОКСИЛНИ КИСЕЛИНИ (Радка Томова)	145
Класификация и наименования	145
Изомерия	147
Свойства	148
Строеж и физични свойства	148
Химични свойства	149
Свойства на карбоксилната група	150
Свойства на аминогрупата	151
Получаване	153
ВЪГЛЕХИДРАТИ (Радка Томова)	155
Класификация и наименования	155

Монозахариди	155
Глюкоза	155
Фруктоза	157
Рибоза и 2-дезоксирибоза	158
Свойства	159
Физични свойства	159
Химични свойства	159
Олигозахариди. Дизахариди	164
Захароза	164
Малтоза	165
Полизахариди	166
Нишесте	167
Целулоза	168
Химични свойства на полизахаридите	168